

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 27. sušca 1856.

List 13.

Čudoviti kamen in velikonočno sveto obhajilo.

Pogostama se sliši mila pritožba gospodarjev in go spodinj, de ni ga več lahko dobiti pošteniga hlapca ali poštene dekle. De ta žalostna pritožba ni izmišljena pravljica, vsakdanja skušnja kaže. Ali pa niso tega nekoliko dandanašnji gospodarji sami krivi? Znano je, de so bili nekdej posli bolj zvesti, — pa zakaj? Zato ker so bili posli tudi bogaboječi kristjani. Zvestoba, ki se na bogaboječnost opéra, ima terdno stopinjo: na strah pred ljudmi zidana zvestoba pa ima rahlo podstavo, se rada spodmelje, le od dans do jutri terpi, torej ni vredna piškaviga oreha. Zatorej so nekdanji modri kersanski gospodarji vedno nad tem čuli, de so njih posli v Božjim strahu živeli; oni so jih večkrat opomnili na svete dolžnosti do Boga, in imeli so zveste, delavne posle.

V lep posnemanja vredin izgled naj bo današnjim gospodarjem pobožni Teobald.

Teobald je imel veliko kmetijo, torej tudi več hlapcov in dekel. Gospodarstvo mu je dalo veliko opraviti, pa ni zadušilo v njem kersanskiga duha. „Kdor hoče na svetu pošteno živeti, naj moli in dela, dela in moli“, je bil njegov navadin pregovor, — ne le na jeziku, temuč v sercu. Zatorej ni le skerbel, de njegova družina vsako delo o pravim času in prav opravi: temuč tudi, de vsi, otroci in posli večerno in jutranjo molitev vestno opravijo, de vsako nedeljo in praznik k dopoldanji in popoldnaji službi Božji gredo, se večkrat, in ne samo o veliki noči k vrednemu prejetanju sv. zakramentov pripravijo. Tudi je imel lepo, hvale vredno navado, o nedeljah zvečer svoji družini kaj lepiga podučniga brati, ali se od slišane pridige in kersanskiga nauka pomenkovati, ali pa jim kakošno mično prigodbo pripovedovati. Družina ga z veseljem poslušala in si vse v prid obračala. Ker je tako vedil modri gospodar svojim domačim nedolžno veselje doma napravljali, ni nobenimu v misli bilo, se po gostivnicah in družih hišah potikati. S tem je obvaroval svojo družino navadniga pohujšanja, bili so bolj podučeni in priljudni, in imeli so svoj zaslužik ne pri oštriji, ampak v svoji skrinji shranjen.

Približa se postni čas; gospod fajmošter oznanijo velikonočno spoved. Teobald torej, ko se bliža tretja nedelja v postu, reče svoji družini: Slišali ste, de so naš gospod fajmošter velikonočno spoved oznanili, in celo faro opominjali, spovedi ne odkladati do križeviga tedna. Vsi spoznamo, kolika dobrot in sreča je za nas, de je naš Gospod Jezus Kristus nam slabim grešnikom tako potrební zakrament sv. pokore in sv. Rešnjiga Telesa postavil. S hvaležnim sercam hočemo torej to neskončno dobroto svoji duši v zve-

ličanje obrniti. De bi pa zamogli z veči pobožnostjo in z bolj v Bogu zbranimi mislimi letašnjo velikonočno spoved opraviti, vam odločim današnjo saboto za pripravo. — Kako koristno bi bilo, ko bi vsak gospodar, ki ima veči družino, en poseben dan za velikonočno spoved odločil, de bi posli edin družiga v ti pobožnosti ne motili, temuč se budili k bogoljubnimu premišljevanju. — Vsa družina, otroci in posli sprašujejo svojo vest na tihim v saboto dopoldan, popoldan pa gredo k spovedi.

Ko zvečer vsa družina okrog mize sedi, začne modri Teobald, kateri se je bal, de bi kdo njegovih drugo jutro nevredno k sv. obhajilu ne pristopil, to le zgodbo pripovedovati. —

Na jutrovim, kjer dandanašnji turki gospodarijo, je bilo nekdej imenitno greško cesarstvo s pglavitnim mestam Carjigradam. Pervi cesar tega cesarstva je bil Arkadi, leta 395 od svojiga očeta Teodozja postavljen; zadnji cesar pa Konstantin IX. kteriga je Mahumet II. popolnoma zmagal, ter je leta 1453 Carjigrad v svojo oblast dobil. Za kazen ali štrafingo je dal Bog greško kersansko cesarstvo v sužnost nevernih kervoželnih turčinov, kakor je v starim Testamentu dal izraelsko kraljestvo Asircam in judovsko kraljestvo Babiloncarn v oblast zavolj hudobije izraelskiga in judovskiga ljudstva. — V čertertim stoletji sta živela v poprej imenovanim pglavitnim mestu greškiga cesarstva, namreč v Carjigradu, dva zakonska v krivoveri Macedonijanski. Sv. Janez Krizostom — zavolj svoje čudovitne zgovornosti „Zlatoust“ imenovan — vikši škof ali patrijarh v Carjigradu, ki je tudi v 4. stoletji ondi živel, zavračuje v vse svojo učnostjo in gorečo zgovornostjo krivoverske zmote Macedonijanov. Njegovo prizadevanje ni bilo brez sadu. Več krivoverskih Macedonijanov se poverne v katoliško cerkev. Med temi je bil tudi poprej imenovani zakonski mož. On je kmalo svojo zmoto spoznal, in se pred vikšim škofam Joanam macedonijanski krivoveri očitno odpovedal; njegova žena pa se nekaj časa omahuje. Ko ji pa mož vedno prigovarja, mu hinavsko obljubo da, de hoče krivoveri slovo dati. Ali prisiljena reč ni prida v nobeni reči, nar manj pa v veri. Iz spoštovanja do Boga, ki je večna Resnica, mora človek resnice sv. vere verovati, in ne zavolj lastne pameti, ne de bi komu dopadel ali se mu perkupil. Taka vera stoji na rahli podstavi in kmalo omahne. Taka je bila tudi z vero omenjene žene. Ne iz spoštovanja do Boga, ampak iz hinavske pokoršine do svojiga moža se odpove na videz krivoveri in gre v cerkev, de bi sv. Rešnje telo prejela, v očitno znamnje, de je pravoverna kristjana postala. Perplazi se s hinavsko lažnjivo pobožnostjo k altarju, ko ji mašnik sv. hostjo na jezik položé, se zgrudi k

tlam na videz, de bi svoje veliko spoštovanje do sv. Rešnjiga Telesa pokazala, v resnici pa, de skrivši sv. hostjo v robic spusti in namesto nje koščik v to zvižajo pripravljena kruha dene na jezik. Pa glejte! očitno Božje strahovanje. Komaj dene koščik v usta, že se spremeni v kamen, in ko ga hoče pregrizniti, se zobe vtisnejo vanj. To čudo krivoversko ženo silno prestraši, ona hiti s skesanim sercam k višjemu škofu, mu celo prigodbo odkritoserčno pripoveduje in se za vselej krivoveri odpove. (Glej: Friedensopfer Veith's S. 151.) —

Gospodar sklene zgodbo s tem opominovanjem. Kakor je ležal težek kamen krivoverski ženi na jeziku, ker je nečast sv. Rešnjimu Telesu storila; tako leži še dandanašnji težek kamen taistimu kristjanu na vesti, ki se prederzne, po nevrednim pristopiti k sv. obhajilu. — Deklo gospodarjevo, ki je že delj časa v pregresnim znanji skrivaj živela, ta prigodba močno prestraši. Berž ko odmolijo sv. roženkranc in pride v svojo spavnico, pade na svoje grešne kolena pred podobo križaniga Jezusa, joka in zdihuje: Kaj mislim! jest sim še hudobniši kot le una krivoverska žena. Nar veči pregrehe v današnji spovedi sim zamolčala, — in vender mislila iti jutri k sv. obhajilu. Celo noč svoj greh objokuje, zjutraj zgodaj v drugič gre k spovedi in zadobi vredno odvezo. In odvali se ji težki kamen od serca. Bog daj de bi jo vsi grešniki posnemali! — Davorin.

Pismo iz Carjigrada ali Konstantinopel-na, do prečastitljiviga O. provinciala v Ljubljani.

Že sim na koncu svoje dolge poti po morji; zdrav in srečno sim jo prejadril. V dolžnost si stejem, Vam visokovredni O. provincial! popisati s tim pismam nekoliko popotovanja in nekaj okolisin v kterih se zdaj znajdem. 12. kozop., kakor sim že pisal, ob 4 popoldne, smo se podali iz terzaške ladjostaje in smo jadri na lojdovim parniku „Avstrija“ mem Istrije, Dalmacije in Albanije doli proti otoku Kervu, kjer smo se 15. ob treh zjutraj ustavili. Zavoljo kolere, ki je še gospodovala v Terstu, nam niso pustili v tako imenovani prosti pristan zavoziti. Vzeli smo oglja in drugih potrebnih reči, tudi več novih popotnih dobili, in smo zapustili ob 3 popoldne ladjostajo ter smo se peljali mem raznih jonskih otokov, in smo zopet 16. zjutraj o poli šestih pred otok Zante prišli. Tu smo dve uri počivali, potem pa smo odrinili in v 24 urah smo prišli okoli Moreje, staroslavnihih bregov arkadskih in mesenskih itd., in 17. o poli enajstih zjutraj smo bili v atenskim pristanišu, v Pireji. Se tisti dan zvečer o poli sedmih smo odrinili naprej od ondod, tako de nismo več na suho prišli in perva zemlja, ki se nam je zjutraj prikazala, je bil otok Sira s prelepim mestam ravno tega imena, kjer smo do poli šestih zvečer na barki ostali. Do tod je bilo vreme vedno kej vgodno; pa komej smo odrinili, je vstal strašin vihar, ki je vso noč rohnel, nas za tri ure zakasnili in se le popolnoma nehal, ko smo ugledali veliko čudalepo ladjostajo smirniško v mali Azii. Tukaj je bil zaželeni pristan, kjer smo zamogli spet na suho iti, potem ko smo se osem dni neprenehama po morji vozili. Kar nam ni bilo v Evropi dopušeno, nam je bilo v Azii dovoljeno. Stopil sim iz parobroda in se podal v franciskanski samostan (strictior. observ. Custodiae Constantinopolitanae). Notri stopivšiga me je pozdravil O. gvardian z imenam, rekoč, de so me željno pričakovali. Desiravno me je močno naganjal, naj bitam ostal, mu nisim dovolil, že za-

voljo tega ne, ker sim bil naravnost v Carjigrad zapisan in sim hotel tam se le od apostolskiga prefekta zaslišati, kako in kaj? Tako sim družiga dne vnovič prišel na parnik „Avstrijo“. Odkritoserčno povem, tudi v Smirni bi bil prav rad ostal, ker sim vidil, de tam duhovnov kej močno primanjkuje; za 12.000 duš so samo štirje duhovni v mestu. Pa kakor sim rekel, iz omenjeniga vzroka sim se spet na parobrod podal, in šli smo ob bregu male Azije mem Skia, Metelina, Teneda itd. naprej in naprej proti Dardanelam. Ko smo skozi nje šli in v Bosfor in potem v morje Marmora prišli, smo se prav tikama tako imenovana Leandroviga stolpa peljali, in 22. kozop. zjutraj ob 10 pri vedno lepim vremenu v pravi carjigraški pristan prijadrili. Pogled na to silno veliko mesto je zares nepopisljiv, opanljivo lep. Človek se prav v resnici v pozemeljsk raj prestavljeniga misli, če je prav potem vse drugači, ko v mestu stopi. Naš parnik je jel, globoko zdihaje, kakor bi se bil zbal množice parobrodov in velikanskih linejskih bark, se pripravljati na suho, in navadno mešanje je vstalo na barki, ko smo se bregu bližali. Jest sim še dolgo zamišljen stal in se čudil temu, kar se je okoli mene godilo, dokler nisim zapazil turškiga hamala (nosiča), kterimu je bilo viditi, de me ni hotel spustiti spred oči. Obložil sim ga tedaj s svojo robo in mu rekel, de naj gre pred menoj proti visocimu samostanu sv. Marije Device na Peri, ki je prav dobro zanj vedil. Zahvalim in poslovim se od svojiga veliciga dobrotnika, gospoda Dematteja, ladijniga veleznika, ki je bil tako dobrotljiv, de me je vso pot pri svoji mizi zastoj redil, kar bi bil sicer plačati mogel. Ta poveljnik je rojen Carjigračan in pa cerkveni ključar naše tukajšnje cerkve. Slednjič sim tudi jez prišel na hribec Galato — Pere in plačavši hamalu zgovorjeni denar, sim ga odpravil. V tem hipu sim stal pred O. prefektam Dionizijem a Saxoferato, ki me je prav prijazno pozdravil. Po kosilu me je skazal visokočastitljivimu gospodu Antonu Mussabini-tu, smirniškimu nadškofu, ki je začasen patrijarhalni provikar za Carjigrad. Drugi dan sim koj dobil jurisdiktionski list. Edino kar je bilo O. prefektu žal, je bilo to, de nisim ob enim tudi kaj pisanja naravnost od propagande seboj prinesel in se je mogel torej sam do nje obrniti. To naj se zapomni za prihodnje. Prejšnji apostolski prefekt O. Gerard di Borgo S. Donino je še tukaj; in razun njega se O. Ludevik d'Andretta, fajmošter, O. Celestin in O. Alfons, ki je tudi se le nekaj časa tukaj. Iz tega vidite, kako malo nas je, fara pa šteje nad 6000 duš. O. Celestin ima celi dan opraviti s farno šolo, ktero močno obiskujejo. — Že tretji dan po svojim prihodu sim dobil učenika v novogreškim jeziku, kteri me bo trikrat na teden učil. Samostanski red je ta le: Zjutraj se vstane zgodaj, ker o poli šestih je že polno ljudi pri spovednicah in to je vsaki dan. Do maše se ostane v njej, potem je zajterk: črna kava, na to, če je treba, spet v spovednico do 10. ure. Ob desetih je sleherni dan konventna maša z žegnam, pri kteri so vsi pričujoči. Opoldne se gre kositi; v koru ne molimo skupej; samo zvečer ob 8 gremo vkup na kor, kjer se rožnikranc in različne antifone molijo; potlej je večerja. Pridiguje se samó v adventu in v postu. Serčno sim bil ginjen, ko sim slišal vsaki dan pri shodni sv. maši med izpostavljenim sv. Rešnjim telesam tudi za visociga varha našiga misijona, predobrotljiviga cesarja Franca Jožefa, na glas moliti. — Obredi v naši cerkvi so svetični. Skorej vsaki dan se tri maše pojó, h kterim se prav veliko pobožnih, še celo turkov zbira. Med tim ko se latinska maša poje, navadno z azistencijo, pri

keri vedno dva nasi cerkvi pridružena nemška mašnika strežeta, ob enim masujejo pri stranskih altarih zedinjeni Greki in Armenci po svojih svetičnih obredih. Cerkev je precej velika, ima 10 altarjev; v velikim altarlji je Mati Božja z Jezusom, črna, podobna ljubljanski Materi Božji v kapelici lavretanski. Posebno dolžnost imam jez; ker sim namreč sam zmožen nemškiga jezika, moram vse nemške bolnike v raznih krajih, kjer Franki stanujejo, obiskovati. O. Marka je že skorej popolnoma nemško pozabil. Tudi moram vsako nedeljo in vsaki praznik v kapeli avstrijskiga poslanca s. mašo brati. Ker je pa ravno c. k. poslanec g. baron Koller že nekaj časa v Bukjederi, sim se mogel včeraj na parniku tjakaj peljati, tam prenočiti in sim se danes vernil. — Tukajšnji katoličani so na moč pobožni; še celo turki nam nič ne overajo; sami Greki so bili in so še zdaj nasi prišeženi sovražniki, pa nekaj časa sem so že tudi oni precej zmirni začeli biti. — Ker tu djansko le Francozi vladajo, je človek v Carjigradu morebiti varniši, ko v marsikterim nemškim mestu. Vse mesto je Francozov živo. Unidan 23. t. m., ko so Ruse v Kilbournu vjete z njih generalam Kokonovičem semkaj pripeljali, sim vidil, de so Francozi radovidne turke z bajoneti razganjali. Vender ni ulic v vsem Carjigradu tako živih, kakor je naša velika Perina cesta, kjer naš samostan stoji. Ljudje naj različniših narodov se gnetejo po dnevi in po noči sem ter tje. — Turkam je zdaj že vse eno, še dobrovoljni so, kadar vidijo kako procesijo, ali če jih duhoven s sv. obhajilam sreča; samo turki stare šege skrivaj majejo zamišljeni z glavami. Morde je ta vojska delo Božje previdnosti, de bo tudi turkam luč prave vere zasvetila. V Galeti stanuje 150 usmiljenih sester, ktere tudi turki visoko spoštujejo. Še nekaj. — Vsaki dan vidim pri 10. maši v naši cerkvi turškiga majorja se prav pobožno obnašati, obraz mi je tako znan, de sim si že mislil, de je Jugovic? — Turško ime Stambul ali Istanbul je izvod besedi „eis ten polin“, s kterimiso Greki nekđaj na vprašanje: kam hočete ali greste, vprašajočim odgovarjali. Besede pomenijo: v mesto; kakor pri Novim mestu na Kranjskim „kat exochen“: v mesto. O. Angelik, mis. apost.

Afrikansko.

Z Gondokore, 12. mal. serp. 1855. Pošta odhaja — Zgodnja danica se v Hartum napravlja. Mision tukaj je meni zročén. Naš stan ima marsikaj težavniga. Nar manj 40 jih vsak dan je, in pa nič žita, komej kaj maliga derv za kuho. Ko sim hotel poslednjo saboto-večer hostije peči, je rekel kuhar: derv ni. Grem tedaj v delavnico, kakih tersk v višnjevi predpertié nabrat. Še zmiraj je lakota, žetva se zapoznjuje, oblačno je in hladni dnevi. Tudi naši fantiči lakoto terpé: Baba magor duma (oče, pač lačni smo). Ali malo se dobi kupiti. Gledamo tedaj s kako jagnjetino pomagati, godi se mi pa pri deljenji kakor vratarju na kapucinarskih vratih. Vsaki dobi dobro žlico juhe in kake kosce drobú ali mesá. Lonec je pred menoj in fantje v dihtivim pričakovanji krog mene.

Náša srenja šteje zdaj 31 duš. Ravno danes so prinesli z veliko naglico hudo bolniga otroka, 6 mescov stariga. Kerstil sim ga na ime Viktori, neznaško ime je Gvajok. Ako Bog hoče, naj dojenček skorej svet premaga in nebeško kraljestvo doseže, prvi angelček našiga misiona tukaj. Z Bogam, za Boga, pod Marijino obrambo — si upaj, čuj in moli. Z učenjem počasi dalje gre. Vender pa fantiči Boga

trojediniga poznajo, Odrešenika svetá v njegovim destinstvu, v njegovim učilištvu, v terpljenji in smerti, pa tudi v njegovim poveljanji. Poznajo že neomadežano Devico semper Virgo (vedno Devico), ki je bila pa Mati Božja po obsenčenji sv. Duha. Kako častitljivo besedo je angel spregovoril: Sv. Duh te bo obsenčil. Zamurček sliši angelovo besedo: Veliki Duh te bo obdal s svojo senco. Zamurcu je senca ljubeznjiva, prijetna. Černee pravi: Kolon mimién, tilimot alabut (solnce teži, senca hladi). Tilimot ain, i toto an (ako bi ne bilo sence, bi umerli). Senca pogoj življenja. On vé, Marija je devica ostala in mati postala. Lepo se podá p. dvojnati velevnik (imperativus), velevec veleva n. p: moke-mok kotumit (zapri vrata)! Ako se nič ne da odlašati: moke-mok lulufi, ki popo (le berz, le berz zapri okno, nevihta prihaja; prav za prav: ves zgornji svet prihaja). Kdor kaj nadležno hoče, pravi n. p: tine-tin (daj mi daj). Zamurček moli: mole-mol koi, i nuti alaron (prosi za nas, smo grešni ljudje). Po duhu svojiga jezika reče: prosí, prosí za nas, urno prosí; in nekoliko velevajoč: moraš za nas prositi. Zdi se mi, de nam neki cerkven oćak to pravico dopuša, kar iz tega razlaga, ko nam je Odrešenika potreba, in ko je Marija kakor preodmenjena mati Odrešenikova neomadežana ostala, de nam je neomadežana Božja mati dolžnica. Lep pomen daje ko-i, za nas. Ko pomeni s, za: prosite Marijo z nami; ali se vaša molitev, ki je slaba ali mlačna, ne bo raztekla v morji njene pobožnosti, kakor kapljica slabe vode v hladnim, bistrim studencu? In ako Marija za nas prosí, kako bi ne bilo zanesljivo naše upanje? Eno besedo zasledovamo, ako se poterdi, imamo prav dober zaznamek. Velik je razloček, kakošen zamurec de govori, ta svojo narodovno besedo dobro pozná, na tanko govori, ta spet vse meša, dosti, ako se ume. Mogon sploh pomeni telo, život (zverski in človeški). Berik je tudi telo, in kdor na tanko govori: poslednje reče le od človeškiga života. V govorjenji se ta beseda takole rabi: Nan memet berik ilot (vidim te). Ako je res v nji ta pomen, kako določno se zamore povzeti skrivnost presv. Trojice: Mun lu gelen i berik musala (en Bog v 3 „ti“). Skrivnost večvećenja: Jezus Kristus lu Mun kirot, lu nutu kirot i berik gelen (Jezus Kristus pravi Bog, in pravi človek v Enim „ti“). De se zapopadki zvedó, zaznamki zagotovijo, se mora dati človek zavračevati, zasmehovati in napeljevati. Iskal sim besede: „glavo pripogniti“. Ime Jezus je veliko, glavo nagnemo, ko ga izgovorimo. Kazal sim to sega in vprasal, kako se to pravi? „loro“. Tedaj: i loro kve (nagnemo glavo). Loro pa se pravi glavo nagibati iz zaspanosti (kinkati). dudu glavo vklanjati iz resnobe. Ako se hočem na uk pripravljati, moram reč spisati, govoriti se še ustavlja. Pokličem tedaj fantiče in jih oprášujem po besedah. Ko sim hotel p. križanje razlagati, sim jim kazal kladvo, žeblje in vso dogodbo. Zapopadkov tedaj iskati. Spisal sim zgodbo, fantje so stavke delali in popravljali. V učenji jim berem, en fantek za mano govori itd.

Ogled po Slovenskim.

Is Ljubljane. Sledeće pisanje smo prejeli iz Milana od O. Gabriela, tovarša g. Olivieri-a: S tem pismam vam zamorem z veseljem naznaniti, de sva jest in moj tovarš Olivieri 27. svečana v drugič odrinila iz Milana, ter se z 10 zamurkami proti Dunaju podala, de bi od ondod šla na Parsko in zamurke popustila po zamostanih, kodar so jih

že dolgo časa pričakovali. Ko sva bila pa prišla v Ljubljansko mesto, so častite matere Uršulinke, katerim sva bila malo dni poprej dve zročila, hotle še eno imeti, dopolniti v čast presvete Trojice imenitno trojko (il nobilo trino numero) zamurk. Častite matere Uršularice v Gradcu so tudi že davno pričakovale dveh zamurskih deklic, ko se jim je pa volja spolnovala, so namest dveh, posnemaje svoje sestre v Ljubljani, hotle tri imeti. Tako nama je od 10 zamurk, ki sva jih bila seboj vzela, de bi jih na Parško peljala, njih še 6 ostalo, in s timi prideva na Dunaj. Desiravno iz tega mesta ni bilo nič naročila za zamurke, je vendar previdnost Božja tako obernila, de jih je tudi ono nekaj sprejelo, in tako je zmed unih 6 deklic bila 1 sprejeta pri častitih materah Salezijankah, 1 pri Uršulinkah, 2 pri nunah dobriga Pastirja, in 2 pri usmiljenicah.

V čast presvete Trojice in naj bolj keršanskiga avstrijsanskiga cesarstva vam zaterdim s preobilnim veseljem, de sim ves stermel, vidivši, s koliko blagosercnostjo so naji sprejemali ljudje vsih mest, v ktere sva na svojim popotovanji prišla. Duhovni in drugi so prihajali v velikim številu naših zamurk gledat. Ni jih spodbadala toliko radovednost, kolikor prava keršanska ljubezen, s ktero so milovali žalostni stan, v kakoršnim so se deklice znašle med divjaki, in so nama z obilnimi darovi krepko dajali serčnost, vnovič v Egipt jadriti ter zopet družih otevat. Še posebno velikoserčno do našiga misiona pa so se obnesle mesta: Vidim, Gorica, Ljubljana, Gradec in Dunaj; zadosti mi bodi, vam reči, de sva v imenovanih mestih dobila darov skorej za rešenje 15 zamurk za vsako po 250 gold., po kolikor sva za rešenje družih plačevala.

Jutri se podava z ostalimi 12 zamurkami proti Rimu, ter jih bova oddala po samostanih, kjer jih pričakujejo; prosim torej, mi v Rim pisati. *)

O. Rafael, Marije Device usmiljene, iz reda sv. Trojice v Rimu.

Iz Št. Andreja. Lavantinski visokočastitljivi knez in škof so pogodbo (konkordat) s pastirskim listam od 25. svečana t. l. svojimu častitimu duhovstvu razglasili.

Razgled po keršanskim svetu.

Z Dunaja. Ne le samo Njih c. k. apostolsko veličanstvo, ampak tudi Njih svetost papež Pij IX. kličejo avstrijske vikari pastirje v zbor, in v njih imenu bo kardinal-pronunci Viale Prelà temu častitljivimu zboru predsedoval. Tako se bo tedaj ta zborškofov spremenil v narodovno zbirališče (Concilium nationale).

Iz Zagreba. Greški zedinjeni škof v Križevcih, g. Gabriel Šmiciklas, je v 73. letu svoje starosti umerl.

Iz Rima. Angeličani v Rimu so si bili za pretečeni postni čas anglikanskiga pridigarja iz Rima poklicali. Pepelnično sredo se je njih molitevna dvorana z gospodi in gospemi napolnila. Pridigar se prikaže, pa stoji v očitni zadergi pred zbirališem in molči. Poslednjič pride k sapi. Z derhtajočim glasom spregovori in reče: de ne vé, kaj bi počel, ker njegova zaderga ni majhna. Odkar je prišel v Rim, je skerbljivo pregledoval po bukvarnicah in katakombah (podzemeljskih rakah), pri cerkvenih šegah in v rečeh cerkvene vlade; s tem pa se mu je njegova vera zmešala in razderla; vse novo prepričanje se mu kar neprenehama vsiluje. Ako zbrani dovolijo, de pripové, kako se mu je godilo, kaj primerilo, in de še le potem dalje govori, prosto in kakor vé, de je res; bo govoril, ako ne.

*) Ako bi koga serce gnalo, k rešenju ubogih zamurskih otrok, ter k otenju neumerjocih duš kej pripomoči, bo pri odgovoru priložnost. O. Rafaelu darove poslati — zdaj ali pa tudi poznejši, ker mislim vedno v pisnim dogovoru z njim ostati. Jeran.

pa de mora molčati in odstopiti. „Govorite! govorite, kakor ste prepričani, de je res, so vsi zbrani klicali“. Po tem pa je anglikanec anglikancam imel katoliške pridige. — O lepa in častitljiva zmaga resnice.

* V koliko nevedno sužnost de je greška cerkev zapadla, ko se je od svoje matere ločila, spričuje tudi naslednje. Kadar turška vlada kak ukaz da, imajo turki po postavi zapovedane molitve, de jih obmolijo. Take molitve so greški patrijarh in njegovi škofje s turki skupej opravljali, ne le nekdanj, ampak, kakor „Detschl.“ piše, tudi po branji poslednje nove postave zastran zboljšanja stanu keršanskiga. Na koncu vsake verste, ki jo bravec bere, morajo vsi pričujoči odgovoriti. Amin! Amin! (tako je!) Med drugim je minister bral tudi versto: „Zaterdim, de ni Boga razun Boga; Mahomed pa je njegov prerok“! in greški patrijarh in njegovi škofje so odgovorili: Amin! Amin! in sicer z rokami proti nebesam povzdignjenimi. Druga versta v molitvi pravi: „Božji blagoslov bodi nad Mahomedam, nad njegovimi mlajši, njegovimi ženami, njegovimi učenci, Kalifi., nad sedanjim Kalifam preroka božjiga itd. O moj Bog! blagoslovi Mohameda in rod Mohamedov itd“. Tudi na to so odgovorili patrijarh in njegovi škofje: „Amin! Amin!“ Samo nikomedijski in efeški škof se tega pohujšanja ništa vdeležila. — Pač res de, zgubljena heč s turki otrobe je, kjer ni hotla ostati pri svoji katoliški materi, kjer se ji je dobro godilo! Take dogodbe bi ubogim zapeljanim greškim bratam vendar mogle oči odpirati; vidimo de jim jih tudi res odpirajo, in upajmo, de jim jih zmiram bolj odpirale bodo. Vender pa molitev več, kakor vse drugo.

Rim. V tem središi vsiga keršanstva so zlasti imenitne naprave duhovne semeniša. Kako visoka, pa tudi primerna misel: pri materi vesoljniga svetá tudi učilnice za duhovstvo vesoljniga sveta! Veliko tacih semeniš je bil napravil papež Gregori XIII. Njegov vredin naslednik v tem so Nj. svetost Pij IX. Vstanovili so v Rimu pri St. Apolinarii „Seminario Pio“ za izobrazo duhovnikov iz vsih škofij papeževe deržave, in „Collegio Pio“ za stareji duhovne angleškiga naroda. Razun tega so podpérali vstanovitev semeniša za duhovstvo francoskiga naroda, prelépo djanje, za kteriga so si skorej vsi francoski škofje prizadevali. Tudi so razširili poprej mestno semenišče „Capronica“ v sobivališče za duhovne iz vsih krajev, zlasti laških. Ta vstav je z znotranjim redam, znansko gorečnostjo in umam svojih učencov, ki na gregorijanskim vseučilišu več del perve obdarila (premijs) pobirajo, do-egel toliko slavo, de je že več škofov nekaj duhovnikov svoje škofije vanj poslalo. Ravno zdaj delajo sv. Oče osnovo za semenišče amerikanskih klerikov, zlasti iz južne Amerike. Že so pridobili prostorno hišo, in sami iz svojiga bodo vložili jistino za 2000 skudi (tolarjev) letnih dohodkov; neki duhoven iz Santiago v Chili pa bo 70.000 skudi v ta namen daroval. — Kako maršikteri duhoven bi šel z velikim veseljem in gorečnostjo v take semeniša in koliko dobriga bi utegnilo izhajati iz tega vzajemstva za sveto vero in cerkveno oliko.

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. L. v S: Vse lepo prejeli; hvala! G. H. Prizanesite; je težko samiga sebe h—.

Duhorske zadere.

15. t. m. je umerl g. Franc Kaliger, fajmošter v Dobernicah. R. I. P.!

Doberniška fara je tedaj izpraznjena, in prošnjiki za njo naj svoje prošnje v 6 tednih od 18. sušca do vis. c. k. deželne vladije v knežje-škofijski pisarnici vložé.